

XLVIII OLIMPIADA GEOGRAFICZNA

Zawody II stopnia pisemne – podejście 3

ROZWIĄZANIA**Zadanie 18**

Rozpoznaj państwa i województwa na podstawie ich konturów. Wybierz pięć spośród dziesięciu nazw zamieszczonych poniżej i wpisz je w odpowiednie rubryki tabeli. Następnie wstaw znaki „X” przy tych latach, w których granice państwa lub województwa były takie, jak przedstawia ich kontur w tabeli (w niektórych wierszach znak „X” należy wstawić więcej niż jeden raz).

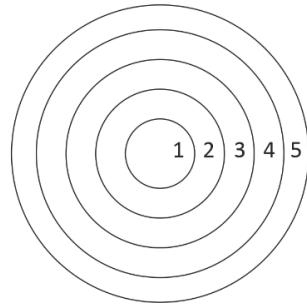
*Białoruś, Boliwia, Bułgaria, Czechosłowacja, Litwa, Kenia, Rumunia, Turkmenistan,
województwo kujawsko-pomorskie, województwo podlaskie*

Kontur	Nazwa województwa lub suwerennego państwa	Rok		
		1989	2004	2020
	Białoruś		X	X
	województwo podlaskie		X	X
	Bułgaria	X	X	X
	Czechosłowacja	X		
	Litwa		X	X

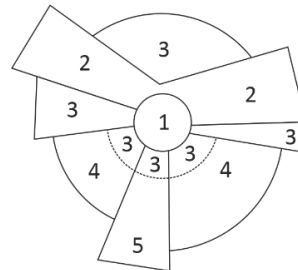
Zadanie 19

Na rycinach przedstawiono dwa klasyczne modele struktury przestrzennej miasta: koncentryczny E. W. Burgessa i sektorowy H. Hoyta (zostały opracowane w pierwszej połowie XX w. dla miast amerykańskich). W każdym z nich występują podobne typy stref (oznaczone cyframi 1-5), jednak w innym układzie. Do opisów podanych w tabeli przyporządkuj właściwe typy obszarów społeczno-osadniczych, wpisując w odpowiednie rubryki cyfry 2-5.

Model koncentryczny E.W. Burgessa (1925)

Model sektorowy H. Hoyta (1940)

Opis	Oznaczenie na modelach (wpisz cyfry 2-5)
CBD (Central Business District)	1
Strefa mieszkaniowa (wysoki status ekonomiczny)	5
Strefa mieszkaniowa (średni status ekonomiczny)	4
Strefa mieszkaniowa (niski status ekonomiczny)	3
Strefa przemysłowa	2

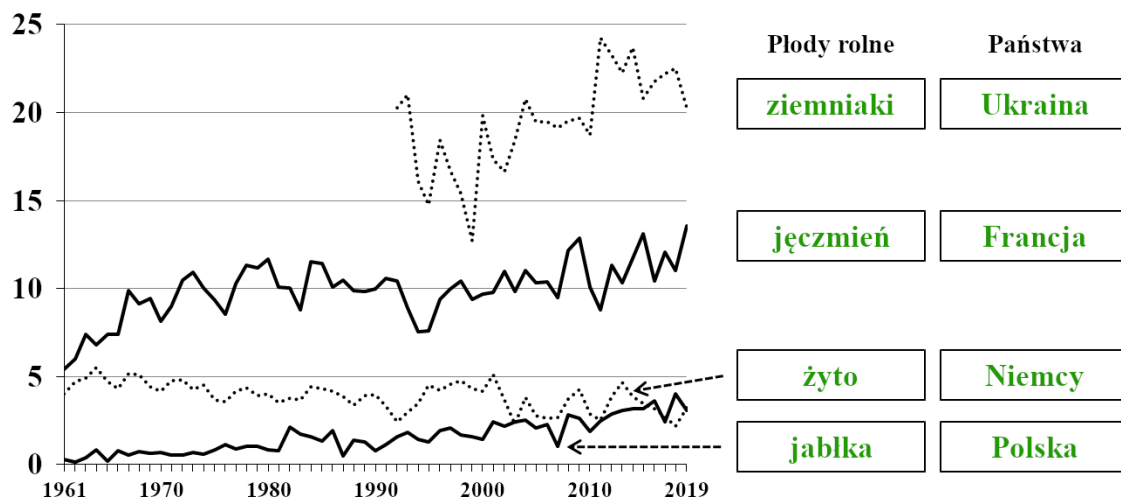
Zadanie 20

Na wykresie przedstawiono zbiory wybranych płodów rolnych na obszarze niektórych państw europejskich (bez Rosji) w latach 1961-2019. Państwa i płody dobrano tak, aby ich produkcja w danym państwie w latach 2017-2019 była największa w Europie (bez Rosji). Rozpoznaj płody rolne i państwa, wybierając je spośród poniższej listy (dwie propozycje odpowiedzi w każdym zestawie są niepoprawne) i wpisz ich nazwy w odpowiednie miejsca w legendzie wykresu.

płody rolne: *jablka, jęczmień, maliny, pszenica, ziemniaki, żyto*

państwa: *Białoruś, Francja, Niemcy, Polska, Ukraina, Włochy*

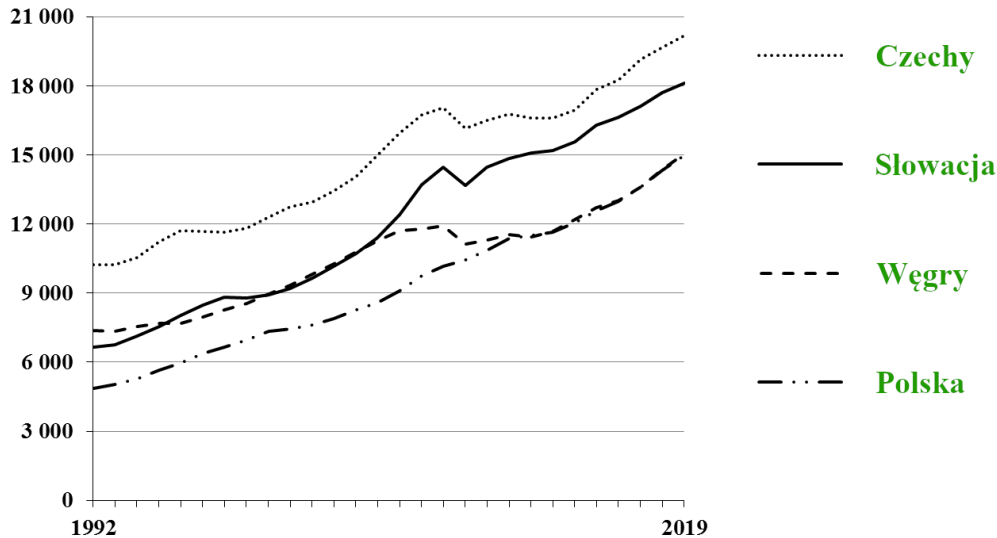
Produkcja (mln ton)

Zadanie 21

A. Na wykresie przedstawiono zmiany w PKB per capita w czterech państwach Grupy Wyszehradzkiej w latach 1992-2019. Rozpoznaj państwa na podstawie danych i wpisz ich nazwy w odpowiednie miejsca w legendzie wykresu.

PKB na 1 mieszkańca w cenach stałych (2015 r.) w dolarach USA

Na podstawie danych Banku Światowego (baza Data Bank, World Development Indicators)

B. Uzupełnij zdania odnoszące się do powyższego wykresu. Wstaw znak „X” w odpowiedni kwadrat (w każdym zdaniu tylko jedna odpowiedź jest poprawna).

- Widoczne załamanie wzrostu PKB per capita w większości państw Grupy Wyszehradzkiej około 2010 r. było spowodowane:
 - ☐ katastrofalnymi powodziami, które nawiedziły region
 - ☐ przystąpieniem niektórych państw do strefy euro
 - ☒ światowym kryzysem gospodarczym w 2008 r.
 - ☐ zmianą sposobu obliczania PKB przez Eurostat
- Przedstawiony wykres świadczy o następujących zmianach w Grupie Wyszehradzkiej:
 - ☐ dewaluacji walut narodowych względem dolara amerykańskiego
 - ☐ dywergencji PKB per capita
 - ☒ konwergencji PKB per capita
 - ☐ rozwarstwianiu dochodów ludności

Zadanie 22

Uzupełnij poniższe zdania, wstawiając znak „X” w kwadrat obok właściwej odpowiedzi (w każdym ze zdań należy postawić znak „X” tylko w jednym miejscu).

A. W modelach lokalizacji przemysłu, lokalizacja swobodna to sytuacja, w której masa surowców potrzebnych do produkcji jest w stosunku do masy produktu finalnego:

- ☐ większa
- ☒ **mniejsza**
- ☐ taka sama
- ☐ zmienia się cyklicznie

B. Okolnica to:

- ☐ inaczej wieś szlachecka, w której śródku zamieszkiwał starosta
- ☐ każda wieś, której rozłogi pól mają kształt pełnego owalu lub koła (np. wykarczowane polany leśne)
- ☒ **typ morfogenetyczny w osadnictwie wiejskim pochodzenia słowiańskiego lub germańskiego**
- ☐ wspólnie najczęściej spotykany typ wsi na obszarach, gdzie jest dużo oczek wodnych

C. Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI):

- ☒ **składa się z kilku wskaźników, w tym oczekiwanej długości życia**
- ☐ mierzy poziom zaspokojenia ekonomicznych potrzeb gospodarstw domowych
- ☐ przestał być używany przez UNDP i został zastąpiony innym wskaźnikiem
- ☐ uszeregowany od wartości najmniejszych do największych, obrazuje stopień wykluczenia społecznego na podstawie około 70 wskaźników cząstkowych

D. Metropolizacja:

- ☐ polega na wzroście znaczenia powiązań między dużymi miastami na świecie
- ☐ skutkuje osłabieniem więzi metropolii z otaczającym regionem
- ☐ występuje w Polsce i na Słowacji
- ☒ **wszystkie odpowiedzi są poprawne**

E. Termin „lockdown” przed światową pandemią COVID-19:

- ☐ był synonimem strajku pracowniczego
- ☒ **był używany w różnych kontekstach na określenie blokad informatycznych, medycznych, społecznych itp.**
- ☐ określano tak awarię i osiadanie statku w dolnej służbie
- ☐ to nowe pojęcie, powstałe w 2020 r.

Zadanie 23

Uzupełnij poniższy tekst, podkreślając jedną, prawidłową odpowiedź spośród czterech podanych w nawiasach.

PKB Polski w 2020 r. osiągnął wartość około (200 / 400 / 600 / 800) mld USD w cenach bieżących, stawiając nasze państwo pod tym względem na miejscu (5 / 6 / 7 / 8) wśród członków Unii Europejskiej. Po roku 1989 Polska przeszła zasadnicze zmiany, m.in. w gospodarce, określane jako (*drugie przejście finansowe* / *Plan Mazowieckiego* / *reforma rolno-przemysłowa* / *transformacja społeczno-ekonomiczna*). W latach 1990-2020 PKB Polski w cenach stałych (z 2015 r.) wzrósł około (3 / 5 / 7 / 9) razy, co czyni krajową gospodarkę w tym okresie pod tym względem (*jedną z pięciu najszybciej rosnących na świecie* / *wzrastającą jak na Węgrzech* / *szybszą we wzroście od Niemiec, ale wolniejszą od Irlandii* / *wszystkie poprzednie trzy odpowiedzi są poprawne*). W tym samym czasie w Polsce zaszły poważne zmiany w zakresie demografii. Wskaźnik dzietności ogólnej spadł w latach 1989-2020 z poziomu prostej zastępowalności pokoleń do wartości około (1,2 / 1,4 / 1,6 / 1,8), czyli o około (35% / 65% / 85% / 100%), a liczba ludności w wieku poprodukcyjnym zwiększyła się o 3,8 mln, czyli o około (20% / 40% / 60% / 80%). Struktura wieku ludności charakteryzująca się najwyższym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym występuje w (*centrach miast powyżej 500 tys. mieszkańców* / *miastach poniżej 5 tys. mieszkańców* / *strefach podmiejskich miast wojewódzkich* / *miastach uzdrowiskowych*). W latach 2010-2020 największy bezwzględny spadek liczby ludności zarejestrowano w województwie (*łódzkim* / *podlaskim* / *śląskim* / *zachodniopomorskim*).

Zadanie 24

W tabeli zamieszczono różne wydarzenia. Wskaż, kiedy miały one miejsce, wstawiając znak „X” w odpowiednie rubryki tabeli.

Wydarzenie	Okres				
	przed 1980 r.	1980-1989	1990-1999	2000-2009	2010-2020
Otwarcie tunelu pod kanałem La Manche			X		
Osiągnięcie poziomu 50% urbanizacji w Polsce	X				
Przekroczenie przez Warszawę 1,0 mln mieszkańców	X				
Decyzja Międzynarodowej Unii Astronomicznej, że Pluton nie jest dziewiątą planetą Układu Słonecznego				X	
Ukończenie budowy autostrady A2 na całym odcinku granica z Niemcami-Warszawa					X
Przystąpienie Hiszpanii do Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej		X			

Zadanie 25

Rozpoznaj regiony – województwa i powiaty w Polsce – na podstawie ich opisów. Nazwy województw wpisz samodzielnie, a nazwy powiatów wybierz spośród poniższej listy (nie wszystkich nazw należy użyć).

grójecki, lubiński, piotrkowski, wysokomazowiecki

Opis regionu	Nazwa województwa lub powiatu
W tym regionie rozwinęła się hodowla bydła mlecznego i przetwórstwo mleka, wskutek czego znajduje się tu jedno z dwóch największych w Polsce przedsiębiorstw przemysłu mleczarskiego. W stolicy regionu koncentruje się około 16% ludności.	wysokomazowiecki
Jest jednym z trzech największych pod względem powierzchni i liczby ludności regionów. Przez ten region przepływa trzecia pod względem długości rzeka w Polsce.	wielkopolskie
Rzeźba terenu tego regionu została ukształtowana przez lądolód w ostatnim zlodowaceniu (najwyższe wzniesienie sięga ponad 300 m n.p.m.). Jest jednym z głównych obszarów turystyczno-rekreacyjnych w kraju. Pomimo wartościowego i pięknego krajobrazu, nie ma tam parku narodowego.	warmińsko-mazurskie
W tym regionie koncentruje się po około 40% powierzchni sadów i plantacji truskawek. Udział stolicy w liczbie ludności jest największy wśród wszystkich polskich regionów.	mazowieckie
Jest to region (71,2 tys. ha) silnie uprzemysłowiony, w którym sektor przemysłowy koncentruje około 40% pracującej ludności (ale nie jest to jeszcze najwyższy wynik w kraju w tym typie regionów). Rozwinął się tu zwłaszcza przemysł wydobywczy i hutnictwo.	lubiński